

[Chr. Christensen.]

nemført en omlægning af principperne for studiestøtten. Det gør, at jeg føler mig foranlediget til kort at præcisere, at kristeligt folkeparti er af den opfattelse, at lige adgang til uddannelserne må være en ting, vi skal sikre; det gælder også på det økonomiske område. Derfor ønsker vi principielt, at uddannelsen det første år efter grunduddannelsen finansieres over stipendier eller legater. Derved vil vi opnå den fordel, at de, der ønsker at gå ind i uddannelsen, får lejlighed til at afprøve sig selv: viser det sig, at det går godt og man har lyst til at fortsætte, skulle der ikke være noget i vejen for, at man kan påtage sig finansieringen fremover ved lån, som vi mener bør være rente- og afdragsfri i studietiden. Skulle det nu gå sådan, at den unge ikke ønsker at fortsætte, vil man med denne ordning ikke stå med en ubetalt gæld, som man dårligt kan få afviklet. Det er min opfattelse, at en sådan ordning ville være med til at give de unge medansvar i økonomisk henseende for deres egen uddannelse. Jeg tror, det vil styrke deres indsats også i studietiden. Jeg er også sikker på, det kunne være medvirkende til at give større fagligt udbytte. Og så vil jeg gerne præcisere, at lån på denne måde må være uafhængige af forældrenes indkomst og formue.

I det forslag, der nu ligger her, ønsker man delvis at gå over fra statslån til statsgaranterede studielån, som optages i banker og sparekasser på normale lånebetingelser. Dermed opnår man en besparelse for finansåret 1975-76 på ca. 300 mill. kr.

Det er et skridt i den retning, vi ønsker. Derfor har vi også taget medansvar i det forlig, og derfor står vi også ved forliget. Vi kan derfor tilsige vor fulde støtte til lovforslagets gennemførelse, som det foreligger.

Denne modregning, der foretages af de opsparede midler i Statens Uddannelsesstøtte, finder vi rigtig.

Hvis den politiske vilje er til stede til at gennemføre dette lovforslag, er det min opfattelse, at tidsfristen, som er udløbet i dag, må man kunne dispensere fra, så det kan gennemføres.

Freddy Madsen (DKP):

Der er to væsentlige ting i venstres forslag: den ene er afskaffelsen af stipendierne

for de 16-17-årige, og den anden er spørgsmålet om overgangen fra statslån til de statsgaranterede lån. De to ting vil jeg gerne beskæftige mig med.

Hvad angår spørgsmålet om at lade det overgå til kommunerne at udbetale en særlig ungdomsydelse til de 16-17-årige, så er det i og for sig ikke nogen ny tanke, for støtten til denne aldersgruppe har allerede tidligere været under kommunal administration. Før 1970 var støttetildelingen til unge i 8., 9. og 10. klasse og realen samt anerkendte kurser til realeksamen administreret af kommunerne. Fra den tid har man faktisk meget dårlige erfaringer med denne ordning, fordi den helt frie skønsadgang for kommunerne medførte en væsentlig uensartet behandling fra kommune til kommune, dels således at man så forskel i afslagsprocenter imellem hovedstadskommuner, bykommuner og sognekommuner på henholdsvis 2, 8 og 18 pct., dels således at der var meget store forskelle med hensyn til afslag på de enkelte anmodninger. Forslaget vil således kunne skabe meget store forskelle i tildelingen af ungdomsydelsen, alt efter hvilken udgiftspolitik den enkelte kommune fører.

Selv von Eyben-udvalget afviser i sin betænkning disse tanker og var i stedet enig om, at der måtte opstilles helt objektive tildelingskriterier, som kunne vurderes ud fra retlige synspunkter, og som gjorde det muligt for den enkelte uddannelsessøgende at vurdere, hvilken støtte han kunne opnå.

Endelig må forslaget om ungdomsydelsen også ses som et led i hele den politik, der går ud på at spare på statens budgetter ved at overføre udgifterne til kommunerne. Som bekendt har kommunerne ikke nogen progression i skatteinddragelsen, hvorfor skatten rammer hårdest nedad.

Men det, der sådan set er det værste i det, er virkningerne på uddannelsesmulighederne. Et af hovedresultaterne fra socialforskningsinstituttets store ungdomsundersøgelse i 1965 var, at man fik vished for, at den økonomiske baggrunds indflydelse på erhvervsvalget og dermed på uddannelsesvalget og det videre livsforløb topper netop i 16-18 års alderen, samt at den havde stærkest betydning for de dårligst stillede. Derfor betyder nedskæring af ydelserne til denne gruppe et frafald i tilgangen til HF, til gymnasier, kurser